

Ο ΦΙΛΟΖΩΟΣ

Τοῦ ΔΗΜΗΤΡΗ ΨΑΘΑ

Φιλόζωος! Κάτι περισσότερο. Ἐλάτρευε τὰ ζῶα. Μποροῦσε νὰ κόψῃ ἀπ' τὸ ψωμί του γιὰ νὰ ταῖσῃ ἕναν πεινασμένο σκύλο. Μποροῦσε νὰ χάσῃ τὴν δουλειά του γιὰ νὰ βοηθήσῃ μιὰ δυστυχισμένη γάτα. Ἦταν ἱκανὸς νὰ μπῆ στὴ μέση γιὰ νὰ χωρίσῃ δυὸ συμπλεκόμενους σκύλους πού ἀγνοῶντας, φυσικά, τὰ βαθύτερα φιλόζωα καὶ εἰρηνόμενα αἰσθήματά του, τὸν τάραζαν στὶς διαγκωνιές.

Ἐνα πρωτὶ, λοιπόν, ὁ κύριος αὐτός, καθὼς ἔβγαυε ἀπ' τὴν πόρτα του, εἶδε θέαμα σπαρακτικό. Ἦταν ἕνας μανάβης ἐκεῖ ἀπ' ἔξω κι' εἶχε τὸν γαῖδαρό του. Ἀλλὰ ὁ γαῖδαρος, μουλαρώσας αἰφνιδίως, σὰν μερικὸς σοφὸς ἀνθρώπος πού πεισματάνουν καὶ καρφώνονται σὲ μιὰ ἄλλα ἰδέα, δὲν ἔννοοῦσε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπ' τὴν θέσι του. Εἶχε κατεβάσει τὴ μουράλα, εἶχε ἀπλώσει τὶς ἀρτάρες, εἶχε κρεμάσει τὴν οὐρά του κι' ἔννοοῦσε ν' ἀντιτάξῃ παθητικὴν ἀντίστασιν στὶς ὀργίλας παραινέσεις τοῦ μανάβη.

— Τζοῦ!...

— Τζοῦ, βρέ!

Μπά.

— Τζοῦ, νὰ σὲ πάρ' ὁ διάβολος!

Δὲν βαριέσαι. Τοῦ κάκου τοῦ ἔκανε συστάσεις ὁ ἀρέντης του. Τοῦ κάκου τοῦ μιλοῦσε. Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ τοῦ κεντήσῃ τὴν φιλοτιμία μὲ μερικὲς χαιδευτικὲς κλωτσιές. Ὁ γαῖδαρος καθόταν ἀσυγκίνητος, ἀνένδοτος, ντοῦρος, ἀπράνταχτος σὰν βράχος. Ροῦπι δὲν τὸ κουνοῦσε. Ὅπου ὁ μανάβης, ὀπαδὸς τῆς σχολῆς καθ' ἣν ὅπου δὲν πέφτει λόγος πρέπει νὰ πέφτει ράβδος — σοφὴ κουβέντα — σήκωσε τὴν ράβδον κι' ἄρχισε νὰ τὴν κατεβάξῃ μὲ μανία στὴ ράχι τοῦ τετραπόδου.

Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ δραματικὸ σημεῖον δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ ἡ ψυχὴ τοῦ εἰρηνικοῦ φιλόζωου. Ἐπλησίασε, λοιπόν, ἀνάστατος:

— Κύριε!

Ἐγύρισε ὁ μανάβης:

— Τί τρέχει;

— Γιατί χτυπᾷς ἔτσι τὸ ζῶον ἀνθρωπὲ μου; Δὲν ἔχει ψυχὴ αὐτό; Δὲν εἶναι ἀμαρτία, εἰ; Ἐπειδὴ δὲν ἔχει γλῶσσα νὰ μιλήσῃ;

Ἀπόρησε ὁ μανάβης μ' αὐτὴν τὴν ἄκαιρη παρέμβασι. Κατέβασε τὸ ματσούκι καὶ εἶπε λόγια βαρυσήμαντα:

— Δὲν μοῦ λές τοῦ λόγου σου, δικηγόρος τοῦ γαϊδάρου μου θὰ γίνης;

Ἐθύμωσε ὁ πονόψυχος:

— Αὐτὸ πού σοῦ λέω!

— Κι' αὐτὸ πού σοῦ λέω ἐγώ! Νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρι νὰ τραβήξῃς στὴ δουλειά σου κι' ὁ γαῖδαρός μου δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ συνήγορο!

Καὶ γυρίζοντας στὸν γαῖδαρο:

— Τζοῦ, βρέ! Τζοῦ, πού νὰ σὲ πάρ' ὁ διάβολος, σὲ πιάσαν πάλι σήμερα, παλιόμασκαρᾶ, χαραιοφάνη! Σ' ἔπιασε τὸ πείσμα τ' ἀφιλότιμο! Τζοῦ!... Σ' ἔπιασε τὸ κερατένιο!

Ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ γαῖδαρος στεκόταν πάντα καρφωμένος στὰ τέσσερά του καὶ παρακολουθοῦσε μ' ὀλύμπια γαλήνη τὰ τριγύρω του, ἔγινε θηρίο ὁ ἰδιοκτήτης του κι' ἄρχισε νὰ κατεβάξῃ βροχὴ τὶς μπασιουλιές στὴ ράχι του. Ἄρχισε νὰ τρέμῃ ἀπ' τὴν ὀργή του ὁ φιλόζωος.

— Κύριε!

— Τί θές πάλι, μωρέ;

— Μὴ δέρνης τὸ ζῶον!

— Πᾶς στὸ διάλο, χριστιανέ μου; Ἄλλο πάλι τοῦτο! Τί θές κι' ἀνακατεῖσαι, περικαλῶ, ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ τὸν γαῖδαρό μου; Ἐχω πού ἔχω αὐτὸν τὸν κερατᾶ νὰ κουμαντᾶ-

ρω, θάχω κι' ἐσένα ἀπὸ πάνω; Ἄ παρᾶτα με χάμω, μὴ σοῦ κατεβάσω καμμιά μὲ τὴ μαγγούρα!...

— Γιὰ δοκίμασε!

— Δὲν μπορῶ;

— Ὅχι, δὲν μπορεῖς!

— Κλάπ! Αὐτὸ ἦταν.

— Σοῦ τὴν κατέβασε;

Σκύβει ὁ φιλόζωος μὲ συντριβὴ μπροστὰ στὸν πρόεδρο καὶ τοῦ δείχνει μιὰ τεράστια καρούλα στὸ κεφάλι:

— Νάτην! Βλέπετε;

Καὶ συμπληρώνει:

— Σκοτεῖνιασαν τὰ μάτια μου κι' ἔπεσα κάτω. Μαζεῦτηκαν οἱ γείτονες, πού ξέρουν τί ἀνθρώπος εἶμαι. Παρηκολούθησαν καὶ τὴν διαφορά μας. Ὅριστε, μερικοὶ εἶναι ἐδῶ. Ρωτήστε τους.

Ἐξήτασε μερικὸς τὸ δικαστήριο κι' ἐπίσθηκε ὅτι εἶχε μπροστὰ του τὸν Ἅγιο Φραγκῆσκο τῆς Ἀσσιζης. Ἐκάλεσε καὶ τὸν μανάβη.

— Ἐλα δῶ, ἐσύ.

Ἔρχεται. Μόνο τὸ μάτι καὶ τὴν μουστάκα του νὰ δῆς, θὰ καταλάβῃς σὲ τί κίνδυνον ἐξέθεσε τὴν σωματικὴ του ἀκεραιότητα ὁ ἀτυχῆς φιλόζωος, γιὰ λογαριασμὸ τοῦ τετραπόδου.

— Τί εἶν' αὐτὰ πού ἔκανες; Ἐτσι δέρνουν τὸν κόσμο; Ἐπειδὴ, δηλαδή, ὁ ἀνθρώπος μπῆκε στὴ μέση νὰ σοῦ πῇ δυὸ λέξεις, ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀνοίξῃς τὸ κεφάλι;

— Μοῦ ἐπιτρέπεις, κ. πρόεδρε;

— Τί νὰ σοῦ ἐπιτρέψω; Κι' ὕστερα, γιὰ τί τὸ δέρνεις ἔτσι τὸ ζῶον; Τὸ γαῖδοῦρι αὐτὸ δὲν σὲ βοηθᾷ νὰ βγάλῃς τὸ ψωμί σου;

Ἀπορία:

— Μοῦ ἐπιτρέπεις, κ. πρόεδρε;

— Λέγε.

— Μετὰ συγχωρήσεως, δηλαδή, κ. πρόεδρε, ἀλλὰ κατηγοροῦμαι γιὰτί ἔβάρεσα τὸν γαῖδαρο ἢ γιὰτί ἔβάρεσα τὸν κύριο;

— Γιατί ἔβάρεσες τὸν κύριο.

— Τὸ λοιπόν, τὸν κύριο τὸν ἔβάρεσα σὲ βρασμὸ ψυχῆς, καθότι πῆρε τὰ κομμάτια τοῦ γαϊδάρου, σὰν νάταν ξάδερφός του. Τί δουλειά ἔχεις ἐσύ κύριε, στὰ οἰκογενειακά μου; Σέρεις ἐσύ τί προηγούμενα ἔχω μὲ τὸ γαῖδαρό μου; Νὰ μὰ τὸ Θεό, σοῦ λέω, κ. πρόεδρε, δὲν ἐγέννησε, δηλαδή, ἡ φύσι γαῖδαρο πὸ στριμμένο. Πιότερο κι' ἀπὸ ἀνθρώπο. Ἀμα καὶ θὰ τοῦ κολλήσῃ νὰ μείνῃ σ' ἕναν τόπο, δὲν τὸν ξεκολλᾷς οὔτε μὲ λαγούμι! Βρὲ τί παρακάλια δὲν τοῦ κάνω, βρὲ τί ξύλο δὲν τοῦ δίνω! Ἀναθεματισμένο χαρκατῆρα εἶσαι! Ἐδῶ, κ. πρόεδρε, βαρᾶνε ἀνθρώπους γιὰ νὰ τοὺς διορθώσουν τὸν χαρκατῆρα, καὶ νὰ μὴ βαρέσω ἐγὼ τὸ χτήμα μου; Τὸν ἀνθρώπο μου; Τί θέλεις ἐσύ, κύριε; Σοῦ κάνης ἡ ψυχὴ σου; Ἐλα, τὸ λοιπόν, φορτώσου ἐσύ τὰ κοφίνα νὰ μοῦ κάνης τὴ δουλειά καὶ νὰ τὸν ξελαφρώσης. Ἄμὲ πῶς!... Μὲ τίς κουβέντες, δηλαδή, νὰ κάνουμε φιγούρα;

Ἐτσι ἀπλῆ καὶ πειστικὴ ἐστάθηκε ἡ ἀπολογία τοῦ μανάβη.

Ἄλλὰ ὁ εἰσαγγελεὺς ἀναψε:

— Εἶναι καὶ θρασὺς!

— Ἐγώ; Μοῦ ἐπιτρέπεις, κ. εἰσαγγελεᾶ;

— Ὅχι, δὲν σοῦ ἐπιτρέπω τίποτε.

Ἐπρότεινε κράτησι ἐνὸς μηνός. Εἴκοσι μέρες ἐνέκρινε τὸ δικαστήριο. Ἐπλήρωσε φυσομαχώντας ὁ μανάβης. Κι' ὕστερα ἐπορεύθη νὰ παραλάβῃ τὸν γαῖδαρό του, πού δὲν ἔννοοῦσε νὰ ξεκαρφωθῇ ἀπὸ τὴ θέσι του. Λένε, μάλιστα, πολλοί, ὅτι ἐπιστρατεύθηκε ὀλόκληρη ἡ γειτονιά γιὰ νὰ τὰ καταφέρῃ νὰ τὸν μετακινήσῃ.

(Ἀναθεματισμένος ἀπὸ τὸν Ταχυδρόμο)